

Жива природа

Жива природа

Олеся Капачинська

КУКУРУДЗА

«Я бачив злак,
що називається маїсом...»

Ці слова записав Христофор Колумб, який був у захопленні від цієї рослини, через кілька днів після відкриття Америки. Маїсом (*Zea mays L.*) у нас називають кукурудзу.

Можна уявити здивування європейців, які вперше побачили такі американські рослини, як соняшник і кукурудза. На городі серед них почуваєшся, наче коник-стрибунець у траві: трава висока, а ти – маленький. У часи Колумба в Європі ці рослини ще не були відомі.

Історія Америки

Кукурудзою захоплювалися – та що там! – їй поклонялись як священній культурі жителі обох Америк. Історія кукурудзи – це одночасно й історія Америки. Місцеві жителі вирощували її з прадавнини. На території Перу археологи знайшли початки, які вчені відносять до п'ятого тисячоліття до нашої ери. На стоянках давньої людини знайдено фігурки божків з початками кукурудзи в руках і на головних уборах. Про високий розвиток сільськогосподарства американських індіанців свідчить велика кількість різних сортів кукурудзи. Індіанці майя (Перу) вирощували кукурудзу навіть на високогір'ї, а оскільки ґрунти там бідні на поживу, то в кожну вириту

ямку поряд з зерном клали рибу. Риба розкладалася й живила проросток, і навіть в горах майя отримували непоганий урожай кукурудзи.

Початок іншої історії

В Європу зразки нового злаку потрапили з другою експедицією Колумба, і одразу ж кукурудза здобула популярність. В Україні її почали вирощувати лише в кінці XVII – на початку XVIII століття. Потрапляла вона до нас двома шляхами: перший пролягав через Румунію, другий – через Туреччину. Можливо, назва цієї культури походить з Румунії, де слово «кукурудз» означає «ялинова шишка». Є також інші версії походження цієї назви.

Золоті початки

Існують перекази, що коли матроси Колумба вперше побачили кукурудзу, то вони ховали її початки за пазухи, вважаючи їх скарбом.. Згодом виявилось, що кукурудза недаремно асоціювалась у них із золотом. Цей злак справді містить більше золота, ніж інші рослини: у тонні золи цих рослин міститься до 60 г коштовного металу.

Сьогодні ми шукаємо в її зернах інші дорогоцінні речовини. В зернах кукурудзи міститься більше крохмалю, ніж у пшениці; зерно кукурудзи має мінеральні речовини, 4,4 % жирів; жовта кукурудза – єдиний злак, багатий на каротин – до 9 мг в 100 г зерна. В організмі людини з каротину виробляється вітамін А.

Кулеша & Ко

Кукурудза буває з жовтим, червоним і майже чорним зерном; трапляється кремениста і зубовидна; крохмалиста і цукрова, рисова і перлова; є наш улюблений сорт – той, що розтріскується. У сучасній кулінарії відомо понад 150 способів використання кукурудзи. Початки жарять, варять, запікають, зерно консервують, з нього готують соуси і фарш. Багато європейських народів готують національні страви з кукурудзи: українці і молдовани варять з неї кулеша, мамалигу; грузини – мчаді і чемкву. Ну а в Мексиці, на її прабатьківщині, випікають маїсовий хліб. З кукурудзи також виробляють олію і крохмаль, спирт і мікстуру від кашлю, зубну пасту та багато всього іншого. Кукурудзою годують худобу.

Народ каже: «хотіти доброго і багато – це хотіти неможливого». Але з кукурудзою мрії здійснюються, оскільки в ній поєднуються чудові якості та великі розміри. Думається, що у цієї золотої культури не лише славне минуле, але й щасливе майбутнє.

